

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2006

Vyhlásené: 9. 3. 2006

Časová verzia predpisu účinná od: 7. 6.2026

Obsah dokumentu je právne záväzný.

125

ZÁKON

z 2. februára 2006

**o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005
Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene
a doplnení niektorých zákonov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon

- a) upravuje inšpekciu práce, ktorej prostredníctvom sa presadzuje ochrana zamestnancov pri práci a výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce,
- b) vymedzuje pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce a ich pôsobnosť pri výkone dohľadu podľa osobitného predpisu, „(ďalej len „dohľad“)¹⁾
- c) ustanovuje práva a povinnosti inšpektora práce a povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby.

§ 2

Rozsah inšpekcie práce

(1) Inšpekcia práce je

a) dozor nad dodržiavaním

- 1. pracovnoprávných predpisov,²⁾ ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy, najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých, domáckych zamestnancov, osôb so zdravotným postihnutím a osôb, ktoré nedovršili 15 rokov veku, a kolektívne vyjednávanie,
- 2. právnych predpisov, ktoré upravujú štátnozamestnanecké vzťahy,^{2a)}

¹⁾ § 26 písm. b) zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
§ 17 ods. 1 zákona č. 254/2011 Z. z. o prepravovateľných tlakových zariadeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁾ Napríklad Zákonník práce, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{2a)} Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci³⁾ vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia,
 4. právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania,
 5. záväzkov, ktoré vyplývajú z kolektívnych zmlúv,
 6. osobitného predpisu^{3a)} zamestnávateľom v rozsahu jeho povinností uzatvorí zamestnávateľskú zmluvu a platí a odvádzať príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie za zamestnanca vykonávajúceho práce zaradené orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie podľa osobitného predpisu,^{3b)} a za zamestnanca, ktorý vykonáva práce tanečného umelca alebo hudobného umelca, ktorý vykonáva profesiu hráča na dychový nástroj,
 7. osobitného predpisu^{3d)} zamestnávateľom, ktorý ustanovuje povinnosti pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb,
 8. osobitného predpisu^{3e)} zamestnávateľom, ktorý ustanovuje povinnosti pri uplatňovaní práva na rovnakú odmenu za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty, ak tento osobitný predpis³⁾ neustanovuje inak,
 9. osobitného predpisu^{3g)} zamestnávateľom, ktorý ustanovuje povinnosti pri zverejňovaní ponuky zamestnania,
- b) vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie predpisov uvedených v písmene a) a za porušovanie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv,
- c) poskytovanie bezplatného poradenstva zamestnávateľom, fyzickým osobám, ktoré sú podnikateľmi⁴⁾ a nie sú zamestnávateľmi, a zamestnancom v rozsahu základných odborných informácií a rád o spôsoboch, ako najúčinnnejšie dodržiavať predpisy ustanovené v písmene a).

(2) Inšpekcia práce sa vykonáva

- a) na všetkých pracoviskách zamestnávateľov a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, vrátane pracovísk nachádzajúcich sa na súkromných pozemkoch a v obydliach fyzických osôb,
- b) vo všetkých priestoroch, v ktorých domácky zamestnanec vykonáva dohodnutú prácu a v ktorých zamestnanec vykonáva prácu podľa dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.⁶⁾

(3) Zamestnávateľom na účely výkonu inšpekcie práce podľa odseku 1 písm. a) štvrtého bodu je aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktoré nelegálne zamestnávajú fyzickú osobu.

³⁾ § 39 Zákonníka práce.

^{3a)} § 5 ods. 2, § 12 ods. 2, § 13 ods. 3 a § 14 zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{3b)} § 31 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{3d)} § 4 zákona č. 351/2015 Z. z. o cezhraničnej spolupráci pri vysielaní zamestnancov na výkon prác pri poskytovaní služieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{3e)} Zákon č. 76/2026 Z. z. o rovnakom odmeňovaní mužov a žien za rovnakú prácu alebo za prácu rovnakej hodnoty a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{3f)} § 16 zákona č. 76/2026 Z. z.

^{3g)} § 62 ods. 2 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 63/2018 Z. z.

⁴⁾ § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka.

⁶⁾ § 52, § 223 až 228 Zákonníka práce.

(4) Inšpekciu práce na pracoviskách Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže a finančnej správy vykonávajú ich orgány inšpekcie práce. Inšpekciu práce na pracoviskách Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ozbrojených síl Slovenskej republiky, rozpočtových organizácií, príspevkových organizácií a štátnych podnikov v zakladateľskej pôsobnosti alebo zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky a na pracoviskách Vojenskej polície vykonáva orgán inšpekcie práce Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Orgány inšpekcie práce podľa prvej vety a druhej vety uplatňujú požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci záväzným stanoviskom pri povoľovaní a kolaudácii stavieb a ich zmien, ak ide o stavby, v ktorých budú pracoviská podliehajúce ich inšpekcii práce.

(5) Inšpekcia práce podľa tohto zákona sa nevykonáva

- a) na pracoviskách Vojenského spravodajstva, Slovenskej informačnej služby a Národného bezpečnostného úradu,
- b) v chránených priestoroch⁷⁾ Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky,
- c) na pracoviskách fyzickej osoby a právnickej osoby, ktoré požívajú diplomatické výsady a imunitu.⁸⁾

(6) Inšpekcia práce nie je dozor, ktorý vykonávajú príslušné orgány podľa osobitných predpisov.⁹⁾

§ 3

Orgány štátnej správy v oblasti inšpekcie práce

Štátnu správu v oblasti inšpekcie práce vykonávajú orgány štátnej správy, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Národný inšpektorát práce a inšpektoráty práce, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 2 ods. 4).

§ 4

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“)

- a) zabezpečuje tvorbu a uskutočňovanie štátnej politiky ochrany práce,
- b) vypracúva koncepčné materiály, programové materiály a návrhy na zlepšenie stavu v oblasti ochrany práce,
- c) koordinuje činnosť orgánov štátnej správy v oblasti ochrany práce,

⁷⁾ Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 638/2005 Z. z.

⁸⁾ Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 157/1964 Zb. o Viedenskom dohovore o diplomatických stykoch.

Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 32/1969 Zb. o Viedenskom dohovore o konzulárnych stykoch.

⁹⁾ Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 580/2003 Z. z., zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov, zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- d) riadi a kontroluje Národný inšpektorát práce,
- e) je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol Národný inšpektorát práce,
- f) zabezpečuje a usmerňuje výskumnú činnosť v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- g) vypracúva návrhy na plnenie záväzkov vyplývajúcich pre Slovenskú republiku z medzinárodných zmlúv a dohovorov v oblasti ochrany práce a zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu v súčinnosti s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy,
- h) rozhoduje pri pochybnostiach, či sa na pracovisku vykonáva inšpekcia práce,
- i) predkladá vláde Slovenskej republiky správu o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce za predchádzajúci kalendárny rok do šiestich mesiacov po jeho skončení,
- j) predkladá Európskej komisii každých päť rokov správu o uplatňovaní tohto zákona a osobitného predpisu¹⁰⁾ spolu so stanoviskami zástupcov zamestnávateľov a zástupcov zamestnancov.

Národný inšpektorát práce

§ 5

(1) Národný inšpektorát práce je orgán štátnej správy so sídlom v Košiciach. Národný inšpektorát práce je rozpočtová organizácia.¹¹⁾

(2) Národný inšpektorát práce riadi a za jeho činnosť zodpovedá generálny riaditeľ Národného inšpektorátu práce (ďalej len „generálny riaditeľ“), ktorého vymenúva a odvoláva minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Do funkcie generálneho riaditeľa možno vymenovať fyzickú osobu, ktorá má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a najmenej päťročnú prax v riadiacej funkcii.

(3) Národný inšpektorát práce zriaďuje akreditačnú komisiu, ktorá plní úlohy odborného poradného orgánu. Podrobnosti o zložení akreditačnej komisie a jej činnosti upraví štatút, ktorý vydá Národný inšpektorát práce po jeho schválení ministerstvom.

§ 6

(1) Národný inšpektorát práce

- a) riadi a kontroluje inšpektoráty práce, zjednocuje a racionalizuje pracovné metódy inšpektorov práce a určuje organizačnú štruktúru inšpektorátov práce,
- b) je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol inšpektorát práce alebo inšpektor práce,
- c) zabezpečuje prevádzku informačného systému ochrany práce a jeho programové a technické vybavenie,
- d) vydáva a odoberá
 - 1. oprávnenie fyzickej osobe a právnickej osobe na vykonávanie bezpečnostnotechnickej

¹⁰⁾ Napríklad zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

¹¹⁾ Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- služby,¹²⁾
2. oprávnenie fyzickej osobe a právnickej osobe na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce,
 3. oprávnenie právnickej osobe na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení,
 4. fyzickej osobe osvedčenie o odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika,
- e) vydáva^{12a)} a odoberá fyzickej osobe doklad o uznaní odbornej spôsobilosti získanej podľa právnych predpisov členského štátu Európskej únie, štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, alebo Švajčiarskej konfederácie na vykonávanie činnosti, na ktorú osobitný predpis¹³⁾ vyžaduje odbornú spôsobilosť, a vykonáva skúšku spôsobilosti^{13a)} fyzickej osoby, ktorá žiada o uznanie odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika,
- f) odborne usmerňuje poskytovanie bezplatného poradenstva podľa § 2 ods. 1 písm. c),
- g) odborne usmerňuje overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení, vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby a vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce,
- h) zabezpečuje výchovu a odborné vzdelávanie inšpektorov práce,
- i) organizuje vykonávanie odborných skúšok podľa § 11 a na ten účel zriaďuje skúšobnú komisiu,
- j) vydáva inšpektorom práce preukaz inšpektora práce, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 1,
- k) vydáva inšpektorom práce osobitné poverenie na výkon inšpekcie práce na zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky a námorných lodiach a riečnych lodiach plávajúcich pod štátnou vlajkou Slovenskej republiky, ktoré sa nachádzajú mimo územia Slovenskej republiky,
- l) navrhuje ministerstvu opatrenia na zlepšenie stavu v oblasti ochrany práce,
- m) predkladá ministerstvu správy o stave ochrany práce a o činnosti Národného inšpektorátu práce za predchádzajúci kalendárny rok do troch mesiacov po jeho skončení,
- n) zverejňuje na svojom webovom sídle informácie o pracovných podmienkach podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ a informácie o povinnostiach zamestnávateľa podľa osobitného predpisu,^{14a)}
- o) poskytuje informácie občanom Slovenskej republiky a občanom členských štátov Európskej únie o pracovných podmienkach podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ v Slovenskej republike a v členských štátoch Európskej únie,
- p) spolupracuje s príslušnými orgánmi Európskej únie a členských štátov Európskej únie pri zisťovaní, kontrole a hodnotení pracovných podmienok podľa písmena o) a poskytuje im príslušné informácie o pracovných podmienkach¹⁴⁾ v Slovenskej republike,
- q) spolupracuje s príslušnými orgánmi Európskej únie, členských štátov Európskej únie, zmluvných strán Dohody o Európskom hospodárskom priestore a s príslušnými orgánmi

¹²⁾ § 22 zákona č. 124/2006 Z. z.

^{12a)} Zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹³⁾ Zákon č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{13a)} § 28 zákona č. 422/2015 Z. z. v znení zákona č. 114/2022 Z. z.

¹⁴⁾ § 5 ods. 2 až 10 Zákonníka práce.

^{14a)} § 5 ods. 10 Zákonníka práce.

§ 4 ods. 1 až 3 zákona č. 351/2015 Z. z.

Švajčiarska pri koordinovaní a zabezpečovaní výkonu dozoru podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾ vybavuje dožiadania, poskytuje im informácie a plní ďalšie úlohy podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾

- r) spracúva a vyhodnocuje údaje o pracovných úrazoch na štatistické účely,
- s) zabezpečuje tvorbu, zhromažďovanie, spracúvanie, šírenie, sprístupňovanie a publikovanie informácií v oblasti ochrany práce,
- t) vedie centrálny verejne prístupný zoznam fyzických osôb a právnických osôb, ktorým bola v predchádzajúcich piatich rokoch uložená pokuta za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, s uvedením ich obchodného mena, miesta podnikania fyzickej osoby alebo sídla právnickej osoby, identifikačného čísla organizácie a dátumu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty; Národný inšpektorát práce zapíše fyzickú osobu alebo právnickú osobu do tohto zoznamu bezodkladne po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania,
- u) vedie verejne prístupný zoznam
 1. vydaných a odobratých oprávnení a osvedčení podľa písmena d) a dokladov podľa písmena e),
 2. odobratých preukazov a osvedčení inšpektorátom práce podľa § 7 ods. 3 písm. e) prvého bodu,
- v) poskytuje na žiadosť orgánu verejnej moci v elektronickej podobe údaje o tom, že k určenému dňu nebola fyzickej osobe alebo právnickej osobe právoplatne uložená pokuta za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania na účely preukázania skutočnosti ustanovenej osobitným predpisom,
- w) podieľa sa na medzinárodnej spolupráci v oblasti ochrany práce,
- x) plní úlohy podľa osobitného predpisu.^{15aa)}

(2) Národný inšpektorát práce je v správnom konaní pri plnení úloh podľa odseku 1 písm. d) a e) správnym orgánom prvého stupňa.

(3) Národný inšpektorát práce so súhlasom ministerstva zriaďuje a zrušuje svoje pracoviská mimo svojho sídla.

(4) Voči štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a jeho občanom sa na účely odseku 1 písm. n) a o) postupuje rovnako ako voči členskému štátu Európskej únie a jeho občanom.

§ 7

Inšpektorát práce

(1) Inšpektoráty práce sú orgány štátnej správy. Inšpektoráty práce sú rozpočtové organizácie.¹¹⁾ Sídla a územné obvody inšpektorátov práce sú zhodné so sídlami a územnými obvody krajov.

¹⁵⁾ Zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z.

^{15aa)} § 5a ods. 3 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 223/2011 Z. z.

Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

§ 10 zákona č. 319/2013 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pre sprístupňovanie biocídnych výrobkov na trh a ich používanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (biocídny zákon).

Zákon č. 351/2015 Z. z.

Dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na pracoviskách jadrového zariadenia vykonáva Inšpektorát práce Nitra na celom území Slovenskej republiky. Generálny riaditeľ môže písomne určiť inšpektorát práce, ktorý vykoná úlohy podľa odseku 3, aj v územnom obvode iného inšpektorátu práce v rozsahu jeho písomného poverenia; v tomto rozsahu úlohy podľa odseku 3 nevykoná inšpektorát práce, v ktorého územnom obvode ich vykoná inšpektorát práce určený v písomnom poverení.

(2) Inšpektorát práce riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ inšpektorátu práce (ďalej len „riaditeľ“), ktorého na návrh generálneho riaditeľa vymenúva a odvoláva minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Do funkcie riaditeľa možno vymenovať fyzickú osobu, ktorá má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a najmenej päťročnú odbornú prax inšpektora práce.

(3) Inšpektorát práce

- a) zabezpečuje vykonávanie inšpekcie práce v rozsahu ustanovenom v § 2 ods. 1 a vykonávanie dohľadu, najmä dozerá, či požiadavkám ochrany práce zodpovedajú
1. výber, umiestnenie, usporiadanie, používanie, udržiavanie a kontrola pracoviska, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, ochranných prostriedkov, chemických faktorov, fyzikálnych faktorov, biologických faktorov, faktorov ovplyvňujúcich psychickú pracovnú záťaž a sociálnych opatrení a
 2. pracovné postupy, pracovný čas, organizácia ochrany práce a systém jej riadenia,
- b) vyšetruje príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví,^{15a)} príčiny závažnej priemyselnej havárie,¹⁶⁾ na základe žiadosti orgánu štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva^{16a)} vyšetruje bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania, vedie ich evidenciu a podľa potreby vyšetruje príčiny vzniku aj ostatných pracovných úrazov,
- c) uplatňuje záväzným stanoviskom požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri kolaudácii stavieb a ich zmien, ktoré bude zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, používať ako pracovisko,
- d) vydáva a odoberá
1. povolenie na vykonávanie ľahkých prác fyzickou osobou podľa osobitného predpisu,¹⁷⁾
 2. povolenie na vykonávanie športu fyzickou osobou podľa osobitného predpisu,^{17aaa)}
- e) odoberá
1. preukaz, osvedčenie alebo doklad fyzickej osobe na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu¹³⁾ vydané fyzickou osobou alebo právnickou osobou,
 2. oprávnenie zamestnávateľovi na činnosť podľa osobitného predpisu^{17aa)} vydané právnickou osobou,
- f) preveruje dodržiavanie rozsahu a podmienok oprávnení, osvedčení a preukazov vydaných podľa tohto zákona a osobitného predpisu,¹³⁾
- g) predkladá návrh Národnému inšpektorátu práce na odobratie oprávnenia alebo osvedčenia

^{15a)} § 3 písm. l) zákona č. 124/2006 Z. z. v znení zákona č. 309/2007 Z. z.

¹⁶⁾ Zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{16a)} § 6 ods. 3 písm. v) a § 7 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁾ § 11 ods. 4 a 5 Zákonníka práce.

^{17aaa)} § 34 ods. 6 zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{17aa)} § 15 zákona č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- vydaného podľa § 6 ods. 1 písm. d) alebo dokladu vydaného podľa § 6 ods. 1 písm. e),
- h) podieľa sa na odbornej výchove a vzdelávaní inšpektorov práce,
 - i) rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, 20 a osobitného predpisu,^{17a)}
 - j) prejednáva priestupky, rozhoduje o uložení pokút za priestupky a o zákaze činnosti podľa osobitných predpisov,¹⁸⁾
 - k) zisťuje, zhromažďuje, spracúva a odovzdáva informácie v oblasti ochrany práce pre informačný systém ochrany práce,
 - l) predkladá Národnému inšpektorátu práce podnety na zlepšenie ochrany práce,
 - m) oznamuje zistené prípady nelegálnej práce a uloženie pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania vrátane zistených skutočností uvedených v protokole o výsledku inšpekcie práce (ďalej len „protokol“) Sociálnej poisťovni, Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, príslušnému daňovému úradu, a ak ide o štátneho príslušníka krajiny, ktorá nie je členským štátom Európskej únie, iným zmluvným štátom Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskou konfederáciou alebo o osobu bez štátnej príslušnosti, aj útvaru Policajného zboru, a oznamuje príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny uloženie pokuty za porušenie pracovných podmienok na účely zrušenia potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta^{18aaa)} alebo na účely odňatia povolenia na zamestnanie na účel sezónneho zamestnania,^{18aab)}
 - n) vydáva na požiadanie na účely preukázania splnenia podmienok podľa osobitného predpisu^{18a)} potvrdenie o tom, že ku dňu požiadania nebola fyzickej osobe alebo právnickej osobe právoplatne uložená pokuta za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, a to do siedmich pracovných dní od požiadania,
 - o) vydáva na požiadanie zamestnávateľa alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, potvrdenie o tom, že u nich vznikla udalosť uvedená v písmene b), ak vyšetroval príčiny vzniku tejto udalosti,
 - p) vydáva na požiadanie zamestnávateľa alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, kópiu dokladu, ktorý poskytl inšpektorátu práce pri vyšetrovaní príčin vzniku udalosti uvedenej v písmene b), ktorá u nich vznikla,
 - q) poveruje prizvaného odborníka prípravou odborných podkladov v osobitných prípadoch, ak to vyžaduje povaha výkonu inšpekcie práce alebo dohľadu,
 - r) udeľuje výnimky podľa osobitného predpisu,^{18aa)}
 - s) rozhoduje o uložení dodatočnej platby podľa osobitného predpisu,^{18ac)}

^{17a)} Napríklad § 37 zákona č. 462/2007 Z. z., § 21 ods. 3 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁸⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
§ 7 zákona č. 82/2005 Z. z. v znení zákona č. 223/2011 Z. z.
§ 38 zákona č. 462/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{18aaa)} § 21b ods. 14 písm. a) až d) zákona č. 5/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{18aab)} § 23 ods. 2 písm. b) druhý bod zákona č. 5/2004 Z. z. v znení zákona č. 82/2017 Z. z.

^{18a)} Napríklad zákon č. 523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov.

^{18aa)} § 34 ods. 1 písm. f) zákona č. 462/2007 Z. z.

^{18ac)} § 7a ods. 1 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. v znení zákona č. 223/2011 Z. z.

t) plní ďalšie úlohy podľa osobitného predpisu.^{18ad)}

(4) Inšpektorát práce je oprávnený podať podnet na zrušenie živnostenského oprávnenia alebo na pozastavenie prevádzkovania živnosti, ak zamestnávateľ pri prevádzkovaní živnosti závažne porušuje právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo tento zákon. Závažným porušením právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a tohto zákona na účely zrušenia živnostenského oprávnenia alebo pozastavenia prevádzkovania živnosti^{18ac)} je, ak zamestnávateľ pri prevádzkovaní živnosti

- a) nezabezpečí ochranné zariadenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo fungovanie týchto ochranných zariadení,
- b) v priestoroch podľa osobitného predpisu^{18b)} neprijme opatrenia na vylúčenie ohrozenia života a zdravia zamestnancov, nevykoná nevyhnutné opatrenia na obmedzenie možných následkov ohrozenia života a zdravia zamestnancov alebo umožní prístup zamestnancom, ktorí nie sú riadne a preukázateľne oboznámení, nemajú výcvik a vybavenie podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- c) neposkytne zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky alebo ich neudržiava vo funkčnom stave,
- d) nedodrží zákaz orgánu inšpekcie práce alebo
- e) opakovane neumožní inšpektorovi práce pri výkone inšpekcie práce vstup do svojich priestorov a na svoje pracoviská.

(5) Ustanovenia odseku 4 písm. a), d) a e) sa vzťahujú aj na fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

(6) Inšpektorát práce na účely zrušenia živnostenského oprávnenia oznamuje príslušnému živnostenskému úradu opakované uloženie pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania.^{18ba)}

(7) Inšpektorát práce je oprávnený podať návrh na pozastavenie činnosti alebo zrušenie povolenia na činnosť agentúry dočasného zamestnávania alebo agentúry podporovaného zamestnávania,^{18bb)} ak zistí porušenie pracovnoprávnych predpisov alebo predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(8) Inšpektorát práce je povinný

- a) bezodkladne preskúmať odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce podľa osobitného predpisu,^{18c)}

^{18ad)} § 5a a 7c zákona č. 82/2005 Z. z. v znení zákona č. 223/2011 Z. z.

§ 42 a 43 zákona č. 422/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.

§ 21 ods. 1 zákona č. 54/2019 Z. z.

Zákon č. 351/2015 Z. z.

Zákon č. 76/2026 Z. z.

^{18ac)} § 58 ods. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

^{18b)} § 6 ods. 1 písm. h) zákona č. 124/2006 Z. z. v znení zákona č. 309/2007 Z. z.

^{18ba)} § 3 ods. 3 zákona č. 82/2005 Z. z. v znení zákona č. 52/2010 Z. z.

^{18bb)} § 31 a 58 zákona č. 5/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{18c)} § 149 Zákonníka práce.

- b) zakázať osobné vykonávanie odborných úloh bezpečnostného technika fyzickej osobe, ktorá je zamestnávateľom, alebo štatutárnemu orgánu zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, za podmienok ustanovených osobitným predpisom,¹⁰⁾
- c) vykonať inšpekciu práce podľa § 2 ods. 1 písm. a) do 30 dní od doručenia podnetu^{18ca)} a v odôvodnených prípadoch najneskôr do 90 dní od doručenia podnetu, a ak nemožno vzhľadom na povahu veci inšpekciu práce vykonať ani v tejto lehote, môže ju na žiadosť inšpektorátu práce primerane predĺžiť Národný inšpektorát práce, a to aj opakovane; inšpektorát práce je povinný o predĺžení lehoty, dôvode jej predĺženia a o výsledku inšpekcie práce bezodkladne informovať osobu, ktorá podala podnet.

(9) Inšpektorát práce rozhoduje, ak nedošlo k dohode podľa osobitného predpisu,^{18d)} o pravidlách o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktoré má zamestnávateľ vydať, a o zavedení noriem spotreby práce a o ich zmenách u zamestnávateľa.

(10) Inšpektorát práce je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní skutočnosť zistenú pri výkone inšpekcie práce, ktoré nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin.^{18e)}

(11) Inšpektorát práce je v správnom konaní správnym orgánom prvého stupňa.

(12) Inšpektorát práce je nezávislý pri vykonávaní inšpekcie práce. Inšpektorát práce vykonáva inšpekciu práce podľa § 2 ods. 1 písm. a) prostredníctvom inšpektorov práce.

§ 7a **Výkon dohľadu**

(1) Inšpektorát práce je orgánom dohľadu nad určenými výrobkami^{18f)} a nad dodržiavaním povinností hospodárskeho subjektu^{18g)} a vykonáva dohľad podľa osobitného predpisu.^{18h)}

(2) Dohľad nad určenými výrobkami podľa odseku 1 na pracoviskách Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Zboru väzenskej a justičnej stráže a finančnej správy vykonávajú ich orgány inšpekcie práce podľa osobitného predpisu.^{18h)} Dohľad nad určenými výrobkami podľa odseku 1 na pracoviskách Ministerstva obrany Slovenskej republiky, ozbrojených síl Slovenskej republiky, rozpočtových organizácií, príspevkových organizácií a štátnych podnikov v zakladateľskej pôsobnosti alebo zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky a na pracoviskách Vojenskej polície vykonáva orgán inšpekcie práce Ministerstva obrany Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu.^{18h)}

§ 8 **Povinnosť zachovávať mlčanlivosť**

(1) Zamestnanec Národného inšpektorátu práce a zamestnanec inšpektorátu práce je povinný zachovávať mlčanlivosť o podnetoch na vykonanie inšpekcie práce, o ich obsahu a subjektoch,

^{18ca)} § 150 ods. 2 Zákonníka práce.

^{18d)} § 39 ods. 2 a § 133 ods. 3 Zákonníka práce.

^{18e)} § 3 Trestného poriadku.

^{18f)} § 26 písm. b) zákona č. 56/2018 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{18g)} Čl. 3 ods. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25. 6. 2019) v platnom znení.

§ 5 až 9a zákona č. 56/2018 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{18h)} § 27 až 29 zákona č. 56/2018 Z. z. v znení neskorších predpisov.

ktoré podnet podali, a zachovávať mlčanlivosť o ďalších skutočnostiach týkajúcich sa inšpekcie práce, o ktorých sa dozvedel pri výkone inšpekcie práce.

(2) Povinnosť zamestnanca Národného inšpektorátu práce a zamestnanca inšpektorátu práce zachovávať mlčanlivosť podľa odseku 1 a povinnosť zachovávať mlčanlivosť podľa osobitných predpisov¹⁹⁾ platí aj vtedy, ak prestal byť zamestnancom Národného inšpektorátu práce alebo inšpektorátu práce. Tieto povinnosti platia rovnako aj pre prizvaného odborníka, a to aj po skončení jeho činnosti pre inšpektorát práce.

(3) Zamestnanca Národného inšpektorátu práce aj v prípade, ak prestal byť zamestnancom Národného inšpektorátu práce, môže pre konkrétne prípady oslobodiť od povinnosti mlčanlivosti písomne z vážnych dôvodov generálny riaditeľ, ak osobitný predpis⁷⁾ neustanovuje inak. Zamestnanca inšpektorátu práce aj v prípade, ak prestal byť zamestnancom inšpektorátu práce, a prizvaného odborníka, a to aj po skončení jeho činnosti pre inšpektorát práce, môže pre konkrétne prípady oslobodiť od povinnosti mlčanlivosti písomne z vážnych dôvodov riaditeľ, ak osobitný predpis⁷⁾ neustanovuje inak.

(4) Povinnosť zachovávať mlčanlivosť podľa odsekov 1 a 2 sa nevzťahuje na zovšeobecnenú informáciu, z ktorej nie je možné určiť fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ku ktorej sa informácia viaže.

§ 9

Kontrola činnosti inšpektora práce

Zamestnanec Národného inšpektorátu práce je v rozsahu vymedzenom písomným poverením generálneho riaditeľa oprávnený pri kontrole činnosti inšpektora práce vstupovať do priestorov a na pracoviská podľa § 2 ods. 2 a požadovať informácie potrebné na vykonanie kontroly.

§ 10

Inšpektor práce

(1) Inšpektor práce je štátny zamestnanec^{2a)} vykonávajúci štátnu službu v inšpektoráte práce, ak po absolvovaní špecializovanej teoretickej a praktickej odbornej prípravy získal osobitné kvalifikačné predpoklady úspešným vykonaním odbornej skúšky. Odborná príprava štátneho zamestnanca, ktorý sa uchádza o vymenovanie za inšpektora práce (ďalej len „uchádzač“), trvá osem mesiacov. Obsah odbornej prípravy určuje Národný inšpektorát práce.

(2) Inšpektora práce na návrh riaditeľa vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ. Inšpektorovi práce nemožno ukladať úlohy, ktoré prekážajú plneniu povinností vyplývajúcich z výkonu inšpekcie práce a ovplyvňujú jeho nezávislosť a nestrannosť. Inšpektor práce má v súvislosti s výkonom inšpekcie práce postavenie verejného činiteľa.

(3) Inšpektor práce sa pri výkone inšpekcie práce preukazuje preukazom inšpektora práce, ktorý nesmie vydať z rúk; na požiadanie umožní do neho nahliadnuť. Inšpektor práce je pri výkone inšpekcie práce povinný postupovať tak, aby neboli dotknuté práva a právom chránené záujmy subjektu, v ktorom sa vykonáva inšpekcia práce.

(4) Inšpektor práce sa pri výkone cestnej kontroly podľa osobitného predpisu¹⁵⁾ preukazuje aj služobnou rovnošatou, ktorú mu poskytuje inšpektorát práce. Služobná rovnošata je odev, ktorý má špecifické znaky a vyjadruje príslušnosť k inšpektorátu práce. Podrobnosti o služobnej rovnošate a jej vyobrazenie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

¹⁹⁾ Napríklad § 17 Obchodného zákonníka, zákon č. 215/2004 Z. z.

§ 11**Odborná skúška**

(1) Účelom odbornej skúšky je overiť odborné vedomosti uchádzača, či pozná a je schopný uplatňovať právne predpisy a ostatné predpisy potrebné na výkon inšpekcie práce. Súčasťou odbornej skúšky je aj hodnotenie praktickej prípravy, ktoré vykoná riaditeľ nadriadený uchádzačovi.

(2) Odborná skúška, ktorá pozostáva z písomnej časti a ústnej časti, sa vykonáva pred skúšobnou komisiou. Skúšobná komisia sa skladá z nepárneho počtu členov, z ktorých najmenej jeden je inšpektorom práce s odbornou praxou inšpektora práce viac ako tri roky. Skúšobná komisia sa uznáva o výsledku odbornej skúšky väčšinou hlasov všetkých jej členov. Uznesenie skúšobnej komisie, ktoré sa vyhotoví písomne, znie „vyhovelo“ alebo „nevyhovelo“. Účasť členov skúšobnej komisie na činnosti skúšobnej komisie sa považuje za úkon vo všeobecnom záujme, pri ktorom patrí zamestnancovi pracovné voľno s náhradou mzdy.

(3) Výsledok odbornej skúšky Národný inšpektorát práce písomne oznámi uchádzačovi najneskôr do piatich kalendárnych dní od konania odbornej skúšky.

(4) O úspešne vykonanej odbornej skúške Národný inšpektorát práce vydá uchádzačovi osvedčenie.

(5) Ak uchádzač nevyhovelo požiadavkám odbornej skúšky, má právo opakovať odbornú skúšku. Odbornú skúšku možno opakovať len raz.

(6) Národný inšpektorát práce zabezpečí opakovanie odbornej skúšky na základe písomnej žiadosti uchádzača. Žiadosť o opakovanie odbornej skúšky musí byť Národnému inšpektorátu práce doručená písomne najneskôr do siedmich kalendárnych dní od doručenia oznámenia o výsledku odbornej skúšky.

(7) Opakovaná odborná skúška sa uskutoční najskôr štyri týždne a najneskôr šesť týždňov po neúspešne vykonanej odbornej skúške. Podmienky vykonania odbornej skúšky podľa odsekov 1 až 4 platia rovnako pre opakovanie odbornej skúšky.

§ 12**Oprávnenia inšpektora práce**

(1) Inšpektor práce je pri výkone inšpekcie práce oprávnený

- a) vstupovať voľne a kedykoľvek do priestorov a na pracoviská podliehajúce inšpekcii práce a v nevyhnutnom rozsahu na súkromné pozemky a komunikácie,
- b) vykonávať kontrolu, skúšku, vyšetrowanie a iné úkony s cieľom zistiť, či sa dodržiavajú predpisy uvedené v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzky vyplývajúce z kolektívnych zmlúv,
- c) požadovať od zamestnávateľa, fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, zamestnanca, zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, príslušného odborového orgánu a zamestnaneckej rady alebo zamestnaneckého dôverníka v prítomnosti svedka alebo bez neho informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú uplatňovania predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv,
- d) požadovať predloženie dokumentácie, záznamov alebo iných dokladov potrebných na výkon inšpekcie práce a požadovať ich kópie,
- e) odoberať na rozbor nevyhnutne potrebné množstvo vzoriek materiálov alebo látok, ktoré sa používajú alebo s ktorými sa manipuluje na pracovisku, po oznámení zamestnávateľovi alebo ním poverenému zamestnancovi,

- f) používať technické prostriedky na zhotovenie fotodokumentácie, audiovizuálnych záznamov a zvukových záznamov a na sťahovanie digitálnych údajov zo záznamových zariadení motorových vozidiel a z kariet vodičov potrebných na výkon inšpekcie práce, ak ich použitie nezakazujú osobitné predpisy,⁷⁾
- g) požadovať preukázanie totožnosti od fyzickej osoby nachádzajúcej sa na pracovisku zamestnávateľa a vysvetlenie dôvodu jej prítomnosti.

(2) Na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený

- a) navrhnúť technické, organizačné a iné opatrenia potrebné na zlepšenie zisteného stavu,
- b) nariadiť odstránenie zistených nedostatkov,
- c) nariadiť, aby prítomné osoby ihneď opustili priestory, v ktorých je bezprostredne ohrozená ich bezpečnosť a zdravie,
- d) zakázať používanie pracovných a prevádzkových objektov, priestorov a pracovísk, strojov, zariadení a iných technických zariadení a pracovných prostriedkov, pracovných postupov, látok a vykonávanie činností a prác, ktoré bezprostredne ohrozujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov a ostatných osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch alebo na pracovisku zamestnávateľa s jeho vedomím,
- e) zakázať používanie motorového vozidla v prípadoch uvedených v osobitnom predpise,²⁰⁾
- f) zakázať prácu tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacich žien, fyzických osôb mladších ako 18 rokov veku a iné práce a činnosti, ak sa vykonávajú v rozpore s osobitnými predpismi,
- g) nariadiť zachovanie pracoviska alebo jeho časti v pôvodnom stave až do skončenia vyšetrovania alebo zadokumentovať stav pracoviska alebo jeho časti,
- h) nariadiť vykonanie meraní, kontrol, skúšok a iných úkonov potrebných na výkon inšpekcie práce,
- i) nariadiť zverejnenie informácií podľa osobitných predpisov²¹⁾ na mieste u zamestnávateľa obvyklom a voľne prístupnom,
- j) podať návrh na začatie konania o
1. odobrati oprávnenia, osvedčenia, dokladu, preukazu alebo povolenia podľa § 6 ods. 1 písm. d) a e) a § 7 ods. 3 písm. d) a e),
 2. uložení zákazu činnosti podľa § 7 ods. 3 písm. j) a ods. 8 písm. b),
 3. uložení pokuty podľa § 7 ods. 3 písm. j), § 19, 20 a osobitného predpisu,^{17a)}
- k) ukladať blokové pokuty za priestupky podľa osobitného predpisu.¹⁸⁾

(3) Inšpektor práce určí primeranú lehotu na vykonanie opatrenia podľa odseku 2 písm. b), d) až f), h) a i). Inšpektor práce je oprávnený na žiadosť kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, v odôvodnených prípadoch určiť lehotu predĺžiť.

(4) Opatrenie podľa odseku 2 písm. c) a g) môže inšpektor práce oznámiť ústne; toto ústne oznámenie sa uvedie v protokole.

(5) Na pracoviskách, na ktorých by mohlo dôjsť k bezprostrednému a vážnemu ohrozeniu života

²⁰⁾ § 34 ods. 2 zákona č. 462/2007 Z. z.

²¹⁾ Napríklad § 19 ods. 6 zákona č. 124/2006 Z. z.

a zdravia inšpektora práce, môže inšpektor práce vykonať inšpekciu len za účasti príslušného zodpovedného zamestnanca.

§ 13

Povinnosti inšpektora práce

(1) Inšpektor práce je povinný

- a) oznámiť pred začatím inšpekcie práce svoju prítomnosť kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, ak tým negatívne neovplyvní výkon inšpekcie práce,
- b) zaoberať sa pripomienkami a návrhmi zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ktoré mu predložili počas výkonu inšpekcie práce u kontrolovaného zamestnávateľa,
- c) informovať o výsledku inšpekcie práce vykonanej u kontrolovaného zamestnávateľa v prípade zistenia nedostatkov príslušnému zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, príslušný odborový orgán a zamestnaneckú radu alebo zamestnaneckého dôverníka.

(2) V prípade zistenia nedostatkov u kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je inšpektor práce povinný vypracovať protokol a ten prerokovať so zamestnávateľom alebo ním povereným zamestnancom, alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Inšpektor práce je povinný pri vypracúvaní protokolu prihliadať na vyjadrenia a doklady uplatnené alebo predložené kontrolovaným zamestnávateľom alebo kontrolovanou fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, počas výkonu inšpekcie práce do prerokovania protokolu.

(3) Inšpektor práce vypracuje záznam o výsledku inšpekcie práce, ak pri inšpekcii práce u kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, nezistil porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) alebo porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv. Inšpektor práce vypracuje záznam o výsledku inšpekcie práce aj vtedy, ak mu nebol umožnený výkon inšpekcie práce.

§ 14

Protokol a záznam o výsledku inšpekcie práce

(1) Protokol obsahuje

- a) označenie inšpektorátu práce,
- b) meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce,
- c) označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,
- d) miesto a čas vykonania inšpekcie práce,
- e) predmet inšpekcie práce,
- f) zistené porušenia predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv,
- g) podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole,
- h) stanovisko inšpektora práce k vyjadreniu podľa písmena g),

- i) vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrovanie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b),
- j) dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, ak boli preukázané, v prípade zistenia porušenia zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania,
- k) navrhnuté a uložené opatrenia a uložené povinnosti podľa odseku 2,
- l) poučenie o možnosti podať správnu žalobu podľa Správneho súdneho poriadku, ak protokolom sú alebo môžu byť priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,
- m) dátum vypracovania protokolu,
- n) dátum prerokovania protokolu,
- o) podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky.

(2) V protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a), uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b), c), g), h) a i) a uloží povinnosť kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,

- a) prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin,
- b) doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o spôsobe splnenia opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin.

(3) Kontrolovaný zamestnávateľ alebo kontrolovaná fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, má právo na prerokovanie protokolu a na vyjadrenie sa k jeho obsahu.

(4) Inšpektor práce

- a) po posúdení písomného vyjadrenia kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, doručeného v lehote určenej inšpektorom práce, vyhotoví dodatok k protokolu, v ktorom uvedie alebo ku ktorému pripojí toto vyjadrenie a svoje stanovisko k nemu; dodatok k protokolu je súčasťou protokolu,
- b) aj bez návrhu opraví v protokole chyby v písaní, počítaní a iné zrejme nesprávnosti; o oprave upovedomí kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanú fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

(5) Výkon inšpekcie práce je ukončený

- a) dňom doručenia prerokovaného protokolu kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, ak inšpektor práce nevyhotovuje dodatok k protokolu,
- b) dňom doručenia dodatku k protokolu kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,
- c) dňom, keď sa zamestnávateľ alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, odmietne oboznámiť s protokolom, písomne sa k nemu nevyjadrí alebo ho nepodpíše; táto skutočnosť musí byť uvedená v protokole, alebo
- d) dňom doručenia záznamu o výsledku inšpekcie práce kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

(6) Jedno vyhotovenie protokolu inšpektorát práce doručí kontrolovanému zamestnávateľovi

alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Jedno vyhotovenie protokolu z vyšetrenia príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania, inšpektorát práce doručí aj zamestnancovi, ktorý utrpel tento pracovný úraz, u ktorého vznikla choroba z povolania alebo ktorý je ohrozený chorobou z povolania; ak zamestnanec v dôsledku pracovného úrazu zomrel, jedno vyhotovenie protokolu z vyšetrenia príčiny vzniku pracovného úrazu inšpektorát práce doručí blízkej osobe^{21a)} tohto zamestnanca, ak o to požiada.

(7) Na vypracovanie záznamu o výsledku inšpekcie práce sa primerane použije odsek 1. Jedno vyhotovenie záznamu o výsledku inšpekcie práce inšpektorát práce doručí kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

§ 15

Oprávnenia prizvaného odborníka a uchádzača

(1) V rozsahu písomného poverenia vydaného inšpektorátom práce

- a) je prizvaný odborník po predchádzajúcom oznámení zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, oprávnený v sprievode inšpektora práce vstupovať do priestorov a na pracoviská podliehajúce inšpekcii práce a v nevyhnutnom rozsahu vstupovať na súkromné pozemky a komunikácie, ak je to potrebné na výkon inšpekcie práce,
- b) prizvanému odborníkovi patria oprávnenia uvedené v § 12 ods. 1 písm. b) až f),
- c) uchádzačovi, ktorý je v sprievode inšpektora práce, patria oprávnenia uvedené v § 12 ods. 1.

(2) Prizvaný odborník a uchádzač sa pri výkone inšpekcie práce preukazujú písomným poverením inšpektorátu práce.

(3) Účasť prizvaného odborníka pri výkone inšpekcie práce sa považuje za úkon vo všeobecnom záujme, za ktorý patrí zamestnancovi pracovné voľno s náhradou mzdy.

§ 16

Povinnosti fyzických osôb a právnických osôb

(1) Zamestnávateľ je povinný inšpektorovi práce pri výkone inšpekcie práce

- a) umožniť voľný vstup do priestorov a na pracoviská a utvárať podmienky na nerušený a rýchly výkon inšpekcie práce,
- b) poskytovať informácie o zistených neodstrániteľných nebezpečenstvách, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie zamestnancov alebo iných fyzických osôb,
- c) umožniť odobratie nevyhnutne potrebného množstva vzoriek materiálov alebo látok na účely rozboru,
- d) umožniť používanie technických prostriedkov na zhotovenie fotodokumentácie, audiovizuálnych záznamov a zvukových záznamov a na sťahovanie digitálnych údajov zo záznamových zariadení motorových vozidiel a z kariet vodičov potrebných na výkon inšpekcie práce,
- e) predložiť na požiadanie alebo najneskôr v čase zisťovania totožnosti fyzických osôb nachádzajúcich sa na jeho pracoviskách doklady, ktorými preukáže pracovnoprávny vzťah, obdobný pracovný vzťah alebo právny vzťah podľa osobitného predpisu²²⁾ k týmto osobám,

^{21a)} § 116 Občianskeho zákonníka.

²²⁾ Napríklad Obchodný zákonník, Občiansky zákonník.

f) zabezpečiť účasť zodpovedného zamestnanca na účely výkonu inšpekcie práce na pracoviskách podľa § 12 ods. 5.

(2) Zamestnávateľ je na požiadanie povinný poskytnúť inšpektorátu práce alebo inšpektorovi práce

- a) všetky podklady a informácie potrebné na výkon inšpekcie práce vrátane prvopisov dokladov, technických nosičov údajov, fotodokumentácie, audiovizuálnych záznamov a zvukových záznamov,
- b) meno osoby, ktorá vykonáva prácu podľa dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, adresu miesta výkonu práce, dátum vzniku pracovnoprávneho vzťahu a predpokladaný rozsah prác,
- c) meno domáceho zamestnanca a adresu miesta výkonu práce.

(3) Povinnosti uvedené v odseku 1 a v odseku 2 písm. a) je povinná plniť aj fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

(4) Povinnosti uvedené v odsekoch 1 a 2 má zamestnávateľ a povinnosti uvedené v odseku 1 a v odseku 2 písm. a) má fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, aj vo vzťahu k prizvanému odborníkovi a k uchádzačovi.

(5) Fyzická osoba a právnická osoba je na požiadanie inšpektorátu práce alebo inšpektora práce povinná poskytnúť informácie potrebné na výkon inšpekcie práce, ak osobitný predpis neustanovuje inak.⁷⁾

§ 17

Spracúvanie a poskytovanie osobných údajov

(1) Národný inšpektorát práce a inšpektorát práce spracúva osobné údaje potrebné na činnosť orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v rozsahu podľa odseku 2, obrazovú podobu, zvukový záznam a audiovizuálny záznam fyzickej osoby a identifikačné číslo sociálneho zabezpečenia fyzickej osoby²³⁾ bez súhlasu dotknutých osôb.

(2) Na účely výkonu inšpekcie práce je zamestnávateľ povinný poskytnúť inšpektorátu práce osobné údaje

- a) zamestnanca, a to meno, priezvisko, titul, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu,
- b) fyzickej osoby v rozsahu podľa písmena a) nachádzajúcej sa na jeho pracovisku v čase výkonu inšpekcie práce alebo fyzickej osoby, ktorá môže poskytnúť informácie týkajúce sa vzniku pracovného úrazu, závažnej priemyselnej havárie,¹⁶⁾ choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania podľa osobitného predpisu,²⁴⁾
- c) zamestnanca nevyhnutné na preukázanie dodržiavania ustanovených pracovných podmienok a podmienok zamestnávania, najmä zdravotnej spôsobilosti, tehotenstva, starostlivosti o jeho dieťa mladšie ako 15 rokov, osamelosti, mzdy (platu) a kvalifikácie.

(3) Osobné údaje podľa odseku 2 písm. c) zamestnávateľ preukazuje dokladmi.

²³⁾ § 235 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z. z.

²⁴⁾ § 17 zákona č. 124/2006 Z. z.

§ 18**Koordinácia a spolupráca**

(1) Príslušné orgány štátnej správy v oblasti inšpekcie práce pri výkone dozoru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci a príslušné orgány štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva koordinujú svoju dozornú činnosť; na ten účel dohodujú najmä plány dozornej činnosti.

(2) Príslušné orgány štátnej správy v oblasti inšpekcie práce pri výkone dozoru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci na pracoviskách jadrového zariadenia a Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky pri výkone štátneho dozoru nad jadrovou bezpečnosťou navzájom koordinujú svoju dozornú činnosť.

(3) Štatistický úrad Slovenskej republiky je povinný umožniť Národnému inšpektorátu práce a inšpektorátu práce bezplatný elektronický prístup k registru ekonomických subjektov.

(4) Orgány štátnej správy v oblasti inšpekcie práce pri výkone svojej činnosti spolupracujú s ostatnými orgánmi štátnej správy, s obcami, s organizáciami zamestnancov, s organizáciami zamestnávateľov, s verejnoprávnymi inštitúciami a s ďalšími fyzickými osobami a právnickými osobami. Orgány štátnej správy, obce a verejnoprávne inštitúcie poskytujú na požiadanie orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce podklady a informácie potrebné na výkon ich činnosti.

(5) Policajný zbor je povinný poskytnúť inšpektorovi práce na jeho žiadosť alebo na žiadosť inšpektorátu práce spoluprácu a ochranu pri vykonávaní inšpekcie práce. O spoluprácu a ochranu možno požiadať, ak možno odôvodnene predpokladať ohrozenie života alebo zdravia inšpektora práce alebo marenie výkonu inšpekcie práce, alebo ak je ohrozený život alebo zdravie inšpektora práce, alebo je marený výkon inšpekcie práce.

§ 19**Správne delikty**

(1) Inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) prvom bode až tretom bode, šiestom bode až deviatom bode alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 100 000 eur, a ak v dôsledku tohto porušenia vznikol pracovný úraz, ktorým bola spôsobená

1. ťažká ujma na zdraví, najmenej 20 000 eur,

2. smrť, najmenej 33 000 eur,

b) fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona a z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) tretom bode v sume podľa písmena a),

c) vedúcim zamestnancom a štatutárnym orgánom podľa osobitného predpisu,²⁵⁾ ktorí svojím zavinením porušili povinnosti vyplývajúce z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a), záväzky vyplývajúce z kolektívnych zmlúv, dali pokyn na také porušenie alebo zatajili skutočnosti dôležité na výkon inšpekcie práce, až do štvornásobku ich priemerného mesačného zárobku.

(2) Inšpektorát práce uloží pokutu

²⁵⁾ Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

- a) zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za
1. porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 4 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 8 000 eur,
 2. vykonávanie činnosti bez oprávnenia, osvedčenia, preukazu alebo povolenia, ak na vykonávanie činnosti je potrebné oprávnenie, osvedčenie, preukaz alebo povolenie, ktoré vydáva Národný inšpektorát práce, inšpektorát práce, fyzická osoba alebo právnická osoba podľa osobitného predpisu,¹³⁾ od 300 eur do 33 000 eur,
- b) zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, za
1. závažné porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) od 1 000 eur do 200 000 eur,
 2. nesplnenie povinnosti uložených opatrením podľa § 12 ods. 2 písm. b) až i) od 300 eur do 100 000 eur.

(3) Závažné porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) je

- a) nedodržanie podmienok ustanovených pre pracovný čas a dobu odpočinku pri výkone prác zaradených orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do tretej kategórie alebo štvrtej kategórie podľa osobitného predpisu,^{3b)}
- b) presiahnutie odpracovaného času nad rozsah pracovného času uvedeného v evidencii pracovného času vedenej zamestnávateľom^{25b)} o viac ako 10 % najmenej však o 30 minút v jednom dni pri práci vykonávanej na základe dohody o brigádnickej práci študentov alebo dohody o pracovnej činnosti,
- c) nedodržanie podmienok ustanovených pre prácu tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacich žien, mladistvých zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím,
- d) nezabezpečenie ochranného zariadenia alebo bezpečnostného zariadenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo nezabezpečenie fungovania tohto ochranného zariadenia alebo bezpečnostného zariadenia,
- e) neprijatie opatrení v priestoroch podľa osobitného predpisu^{18b)} na vylúčenie ohrozenia života a zdravia zamestnancov, nevykonanie nevyhnutných opatrení v týchto priestoroch na obmedzenie možných následkov ohrozenia života a zdravia zamestnancov alebo umožnenie prístupu do týchto priestorov zamestnancom, ktorí nie sú riadne a preukázateľne oboznámení, nemajú výcvik a vybavenie podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- f) neposkytnutie potrebných účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov alebo ich neudržiavanie vo funkčnom stave.

(4) Konanie o uloženie pokuty podľa odsekov 1 a 2 možno začať do šiestich mesiacov odo dňa ukončenia výkonu inšpekcie práce, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

(5) Pokutu podľa odsekov 1 a 2 nemožno uložiť osobe, ktorej bola za to isté porušenie predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv už právoplatne uložená pokuta alebo iná majetková sankcia iným orgánom podľa osobitných predpisov; to neplatí, ak bola uložená bloková pokuta.

(6) Inšpektorát práce pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 a 2 zohľadňuje jej preventívne

^{25b)} § 224 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce.

pôsobenie a pri určovaní výšky pokuty prihliada najmä na

- a) závažnosť zisteného porušenia povinností a závažnosť ich následkov,
- b) počet zamestnancov zamestnávateľa a riziká, ktoré sa vyskytujú v činnosti zamestnávateľa,
- c) počet nelegálne zamestnaných fyzických osôb, ak ide o uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu,
- d) skutočnosť, či zistené porušenie povinností je dôsledkom neúčinného systému riadenia ochrany práce u zamestnávateľa alebo či ide o ojedinelý výskyt nedostatku vrátane ojedinelého výskytu nedostatku, ktorý je dôsledkom porušenia právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancom,
- e) opakované zistenie toho istého nedostatku.

(7) Ak do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty podľa odseku 2 písm. a) prvého bodu budú na bankový účet uvedený v tomto rozhodnutí pripísané dve tretiny z uloženej výšky pokuty, pokuta sa považuje za uhradenú v plnej výške.

(8) Uložením pokuty vedúcemu zamestnancovi nie je dotknutá zodpovednosť zamestnávateľa za to isté porušenie povinnosti vyplývajúcej z tohto zákona a osobitných predpisov.

(9) Výnos pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

§ 20

Poriadkové pokuty

(1) Zamestnancom zamestnávateľa a osobám oprávneným robiť právne úkony za zamestnávateľa alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, ktorí v určenej lehote nesplnili povinnosti podľa § 16, bezodkladne neohlásili vznik pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, závažnej priemyselnej havárie podľa osobitného predpisu²⁴⁾ príslušnému inšpektorátu práce alebo ktorí maria výkon inšpekcie práce, možno uložiť poriadkovú pokutu vo výške od 100 eur až do 1 000 eur, a to aj opakovane, ak sa povinnosť nesplnila ani v novourčenej lehote.

(2) Fyzickej osobe nachádzajúcej sa na pracovisku zamestnávateľa, ktorá poruší povinnosť podľa § 16 ods. 5 alebo povinnosť podľa osobitného predpisu^{25c)} alebo iným spôsobom marí výkon inšpekcie práce, môže inšpektorát práce uložiť poriadkovú pokutu vo výške od 65 eur až do 650 eur.

(3) Poriadkovú pokutu podľa odsekov 1 a 2 môže inšpektorát práce uložiť do jedného roka odo dňa nesplnenia povinnosti.

(4) Výnos poriadkových pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

Spoločné a prechodné ustanovenia

§ 21

(1) Náklady spojené s plnením opatrení nariadených inšpektorátom práce znáša zamestnávateľ alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Za odobraté vzorky materiálov alebo látok a kópie dokladov potrebných pre inšpektorát práce pri výkone inšpekcie práce sa náhrada neposkytuje.

^{25c)} § 5 ods. 4 a 5 zákona č. 82/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(2) Písomnosti dôležité na výkon inšpekcie práce sa zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, doručujú do vlastných rúk. Na doručovanie do vlastných rúk sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.²⁶⁾

(3) Na konanie podľa § 4 písm. e), § 6 ods. 1 písm. b), d) a e), § 7 ods. 3 písm. písm. d), e), i) a s), ods. 8 písm. b) a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d) až f), § 19 a 20 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,²⁶⁾ ak tento zákon neustanovuje inak. Pri vydaní oprávnenia, osvedčenia, dokladu o uznaní odbornej spôsobilosti, preukazu a povolenia podľa tohto zákona sa rozhodnutie len vyznačí v spise a namiesto písomného vyhotovenia rozhodnutia sa účastníkovi konania vydá príslušný doklad.

(4) Ak to vyžaduje naliehavosť situácie, možno zákaz alebo nariadenie podľa § 12 ods. 2 písm. d) až f) oznámiť ústne; písomné vyhotovenie rozhodnutia o zákaze sa doručí bezodkladne. Proti rozhodnutiu o zákaze a nariadení oznámenom ústne možno podať odvolanie do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia. Odvolanie nemá odkladný účinok. Odvolací orgán o ňom rozhodne bezodkladne.

(5) Výkonom inšpekcie práce podľa tohto zákona nie sú dotknuté kontrolné oprávnenia iných orgánov podľa osobitných predpisov.²⁷⁾

(6) Ustanovenia § 13 až 15 sa primerane vzťahujú aj na výkon dohľadu.

(7) Činnosť člena hodnotiacej komisie alebo posudzovacej skupiny podľa osobitného predpisu²⁸⁾ vykonáva zamestnanec Národného inšpektorátu práce alebo inšpektorátu práce v služobnom čase.^{2a)}

§ 22

(1) Podmienky podľa § 7 ods. 2 sa u hlavného inšpektora práce vymenovaného pred 1. júlom 2006 považujú za splnené.

(2) Ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem štátny odborný dozor v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vykonávaný podľa doterajších predpisov, rozumie sa tým inšpekcia práce.

(3) Na konanie začaté pred 1. júlom 2006 sa vzťahujú doterajšie predpisy.

§ 22a

Prechodné ustanovenie účinné od 1. marca 2010

V konaní začatom pred 1. marcom 2010, ktoré nebolo právoplatne ukončené, sa postupuje podľa predpisov účinných do 28. februára 2010.

§ 22b

Prechodné ustanovenie účinné od 1. januára 2012

Konania začaté pred 1. januárom 2012, ktoré neboli právoplatne ukončené, sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. decembra 2011.

²⁶⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

²⁷⁾ Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 314/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 5/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 126/2006 Z. z.

²⁸⁾ § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 505/2009 Z. z.

§ 22c**Prechodné ustanovenie účinné od 1. apríla 2021**

Rozhodnutie o uznaní odbornej spôsobilosti vydané Národným inšpektorátom práce podľa predpisov účinných do 31. marca 2021 sa považuje za doklad o uznaní odbornej spôsobilosti podľa § 6 ods. 1 písm. e) v znení účinnom od 1. apríla 2021.

§ 22d**Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2023**

Hlavný inšpektor práce vymenovaný pred 1. januárom 2023 je riaditeľom podľa § 7 ods. 2 v znení účinnom od 1. januára 2023.

§ 22e**Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. februára 2025**

(1) Podmienky podľa § 5 ods. 2 v znení účinnom od 1. februára 2025 sa u generálneho riaditeľa vymenovaného pred 1. februárom 2025 považujú za splnené.

(2) Podmienky podľa § 7 ods. 2 v znení účinnom od 1. februára 2025 sa u riaditeľa vymenovaného pred 1. februárom 2025 považujú za splnené.

§ 23

Týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 2.

§ 24**Zrušovacie ustanovenie**

Zrušuje sa zákon č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 231/2000 Z. z., zákona č. 121/2004 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z., zákona č. 541/2004 Z. z., zákona č. 82/2005 Z. z. a zákona č. 479/2005 Z. z.

Čl. II

Zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa mení a dopĺňa takto:

1. Za § 2 sa vkladá § 2a, ktorý znie:

„§ 2a

(1) Nelegálne zamestnávanie nie je, ak pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom,¹⁾ vykonáva prácu jeho príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov^{8a)} alebo je žiakom, alebo študentom do 26 rokov veku.

(2) Nelegálna práca nie je práca, ktorú vykonáva pre fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom,¹⁾ príbuzný v priamom rade, súrodenec alebo manžel, ktorý je dôchodkovo poistený, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov^{8a)} alebo je žiakom, alebo študentom do 26 rokov veku.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 8a znie:

„8a) Zákon č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

2. V poznámke pod čiarou k odkazu 13 sa citácia „Zákon č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“ nahrádza citáciou „Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2006.

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

VZOR PREUKAZU INŠPEKTORA PRÁCE

Predná strana

NÁRODNÝ
INŠPEKTORÁT
PRÁCE

PREUKAZ INŠPEKTORA PRÁCE

FOTO

Titul Meno a Priezvisko

vlastnoručný podpis
V Košiciach dňa: generálny riaditeľ

Evidenčné číslo :

Zadná strana

Podľa zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **inšpektor práce** sa pri výkone inšpekcie práce **preukazuje** týmto preukazom. Preukaz platí pre celé územie Slovenskej republiky.

Oprávnenie inšpektora práce :

Inšpektor práce je pri výkone inšpekcie práce oprávnený najmä :

- vstupovať voľne a kedykoľvek do priestorov a na pracoviská podliehajúce inšpekcii práce a v nevyhnutnom rozsahu na súkromné pozemky a komunikácie,
- vykonávať dozor, dohľad a kontrolu, vydávať príslušné rozhodnutia, požadovať preukázanie totožnosti fyzickej osoby nachádzajúcej sa na pracovisku, podať návrh na začatie konania o uložení pokuty a ukladať blokové pokuty.

**Príloha č. 2
k zákonu č. 125/2006 Z. z.****Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie**

1. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 5/zv. 2; Ú. v. ES L 18, 21. 1. 1997).
2. Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 5/zv. 1; Ú. v. ES L 183, 29. 6. 1989) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/30/ES z 20. júna 2007 (Ú. v. EÚ L 165, 27. 6. 2007).
3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov (Ú. v. EÚ L 168, 30. 6. 2009).

